

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 24.10.2014
K(2014) 8004 corr.

TIL OFFENTLIGGØRELSE

Dette dokument er et internt kommissionsdokument, som der udelukkende gives indsigt i til orientering.

Vedr.: Statsstøttesag SA.36204 2013/N – Danmark
Støtte til solcelleanlæg og øvrige vedvarende energianlæg

1. Sagsforløb

- (1) Ved brev af 9. november 2005 ("den oprindelige afgørelse") fandt Kommissionen støtteordning N 602/2004 (Støtte til miljøvenlig elproduktion) forenelig med traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde¹.
- (2) Ved brev af 12. februar 2013 anmeldte de danske myndigheder en ændring af ovennævnte ordning.
- (3) Kommissionen udbad sig nærmere oplysninger herom ved breve af 15. april, 22. april, 23. september, 2. oktober og 20. december 2013, som de danske myndigheder besvarede den 17. juni, 25. juni, 22. juli, 9. september og 29. oktober 2013 samt 3. og 4. februar 2014. Der fandt møder sted mellem Kommissionen og de danske myndigheder den 28. juni 2013 og den 30. april 2014. Yderligere spørgsmål blev fremsendt den 3. april, den 12. juni og den 11. september 2014, som Danmark besvarede den 11. april, den 25. juni, den 2. og den 11. juli, den 24. og den 29. september samt den 1. oktober 2014.

¹ Med virkning fra den 1. december 2009 er EF-traktatens artikel 87 og 88 blevet til henholdsvis artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde ("TEUF"). De to sæt bestemmelser er i alt væsentligt identiske. I denne afgørelse skal henvisninger til artikel 107 og 108 i TEUF læses som henvisninger til EF-traktatens artikel 87 og 88, hvor det er relevant.

Udenrigsminister Martin LIDEGAARD
Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K

Commission européenne, B-1049 Bruxelles – Belgique
Europese Commissie, B-1049 Brussel – België
Telefon: 00-32-(0)2-299.11.11.

2. Beskrivelse af støtten

2.1 Den tidligere støtteordning N 602/2004

- (4) Støtteordning N 602/2004, som blev godkendt i 2005, omfattede bl. a. støtte til såkaldte "fremadrettede teknologier" såsom bølgekraft, solenergi, brændselsceller, der anvender vedvarende energi, og biomasse.
- (5) Til anlæg baseret på disse teknologier, der var nettilsluttet efter den 21. april 2004, skulle der ydes et pristillæg udover markedsprisen på elektricitet, som beløb sig til 60 øre pr. kWh i de første ti år efter nettilslutningen og derefter 40 øre pr. kWh i de efterfølgende ti år (se afsnit 5.b i den oprindelige afgørelse).

2.2 Den anmeldte støtteordning

- (6) Formålet med den nye ordning er at fremme investeringer i forskellige typer solcelleanlæg og VE-teknologier, lige fra små husholdningsanlæg til større anlæg. Solpanelkapaciteten i Danmark skal frem til 2020 udbygges til op til 800 MW.
- (7) Den anmeldte ordning har hjemmel i lov nr. 1390 af 23. december 2012 og lov nr. 900 af 28. juni 2013 om ændring af lov om fremme af vedvarende energi.
- (8) Ordningen vil få et samlet budget på 300 mio. DKK (ca. 40 mio. EUR).
- (9) Støtten vil ikke blive finansieret via statens budget, men derimod gennem den PSO-tarif, forbrugerne betaler af deres elforbrug. Som udgangspunkt betaler alle forbrugere den samme PSO-tarif for al elektricitet leveret af det kollektive elforsyningsnet. I andet kvartal 2014 lå den på 22,7 øre pr. kWh. For forbrugere med et forbrug på over 100 GWh og for anlæg, der producerer elektricitet til eget forbrug, gælder en lavere tarif².
- (10) Tariffen opkræves af distributionssystemoperatørerne, men overføres til transmissionssystemoperatøren (TSO'en), Energinet.dk, som administrerer midlerne i henhold til den gældende lovgivning og fastsætter tariffen for det kommende kvartal. PSO-tariffen anvendes i vid udstrækning til at finansiere foranstaltninger til fremme af grøn energiproduktion. I 2013 var det således 70 % af de samlede indtægter af PSO-tariffen, der gik til VE-støtte.
- (11) Med denne anmeldelse, som senest ændret, ønsker Danmark at yde støtte til solcelleanlæg og andre VE-anlæg på de vilkår, der beskrives under punkt 12 til 15 nedenfor.

² Der tages i denne afgørelse ikke stilling til disse nedsættelser, da de vil indgå i Danmarks anmeldelse af den tilpasningsplan, der skal indsendes i henhold til punkt 194 ff. i Retningslinjerne for statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi 2014-2020.

- (12) Støtteordningen omfatter tre på hinanden følgende faser.
- (a) Det er i princippet den dato, hvor et givet anlæg nettilsluttes, der er afgørende for, hvilken fase anlægget falder ind under, og dermed hvilke støttevilkår der gælder.
 - (b) Hvis tilslutningsdatoen undtagelsesvis ikke falder ind under en bestemt fase, kan der stadigvæk ydes støtte til et solcelleanlæg efter reglerne for denne fase (den såkaldte "overgangsordning"), når følgende betingelser er opfyldt:
 - (i) Anlæggets ejer har indgået en bindende og ubetinget aftale om køb af et solcelleanlæg inden for fasen.
 - (ii) Inden for fasen er mindst en af følgende handlinger foretaget:
 - indgivelse af ansøgning om planlovstilladelse
 - indgivelse af ansøgning om byggetilladelse
 - anmeldelse til Energinet.dk med henblik på registrering i den officielle database
 - indgivelse af ansøgning om nettilslutning til Energinet.dk.
- (13) I hver af de tre faser sondres der i ordningen mellem forskellige kategorier af støtte, der afhænger af teknologien og anlæggets type og kapacitet.
- (14) For disse kategorier er der mulighed for op til fem forskellige støttekonfigurationer: Støtten vil typisk blive ydet til støttemodtageren som en fast afregningspris (markedsprisen plus et variabelt tillæg) i et bestemt antal år fra anlæggets nettilslutningsdato. Den overordnede afregningspris aftrappes hvert år for at modsvare faldet i anlægsomkostningerne: Et anlæg, der nettilsluttes i 2014, vil derfor modtage en højere afregningspris i hele støtteperioden end et anlæg, der nettilsluttes i 2015. I nogle tilfælde vil støtten ikke bestå i en afregningspris, men blot i et fast pristillæg.
- (15) Husholdninger, der etablerer egne solcelle- eller VE-anlæg, vil kunne anvende en del af den producerede elektricitet til deres eget forbrug i stedet for at sælge det hele til nettet ("nettoafregning"). Det vil generelt være mere fordelagtigt, så længe besparelsen ved ikke at skulle købe el fra nettet er større end den statsstøtte, de modtager ved salg af el til nettet. Men nettoafregningen vil afhænge af anlægstypen og de nærmere forhold omkring elproduktionen (f. eks. falder intermitterende elproduktion på basis af sol- eller vindenergi ikke altid sammen med forbrugsperioderne). Fordelene ved nettoafregning er indregnet i de beregninger af støtteniveauerne, der er anført nedenfor i punkt (23).

2.2.1 Støtteordningens første fase

- (16) Den første fase i støtteordningen er perioden fra og med 20. november 2012 til og med 19. marts 2013. Anlæg, der nettilsluttes i denne fase, kan modtage støtte, hvis de falder ind under en af nedennævnte støttekategorier:
- (a) Høj konfiguration:
 - Denne støtte kan kun ydes til fælles solcelleanlæg etableret af flere forbrugere, der går sammen om at investere i et anlæg, der leverer elektricitet til flere husholdninger og til nettet. Antagelsen er, at et fælles solcelleanlæg ikke vil overstige 6 kW pr. husholdning.
 - Støttemodtagerne modtager en af de afregningspriser, der er angivet i nedenstående tabel, i i alt 10 år.

Tilslutningsår	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Afregningspris ³	1,45	1,28	1,11	0,94	0,77	0,60

(b) Mellemkonfiguration:

- Der er tale om solcelleanlæg med en nominel kapacitet på ikke over 400 kW, herunder husholdningsanlæg, samt små VE-anlæg⁴ med en nominel kapacitet på ikke over 6 kW.
- De modtager en afregningspris i i alt 10 år, som aftrappes således:

Tilslutningsår	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Afregningspris	1,30	1,16	1,02	0,88	0,74	0,60

(c) Standardkonfiguration:

- Der kan ydes støtte til store solcelleanlæg med en nominel kapacitet på over 400 kW samt til VE-anlæg "af væsentlig betydning for den fremtidige udbredelse af VE-elektricitet"⁵ med en nominel kapacitet på over 6 kW.
- Standardkonfigurationen opererer med en afregningspris på 60 øre pr. kWh i de første 10 år og på 40 øre pr. kWh i de efterfølgende 10, med en samlet varighed på 20 år⁶.

(d) Pristillægskonfiguration:

- Denne konfiguration kan gælde for andre VE-anlæg end de i litra b) og c) nævnte, f.eks. stationære motorer med rapsolie i stedet for dieselolie.
- Støtten består i et pristillæg på 10 øre pr. kWh i 20 år.

2.2.2 Støtteordningens anden fase

(17) Den anden fase dækker perioden fra 20. marts til 10. juni 2013. Der ydes støtte til anlæg nettilsluttet i denne fase på følgende vilkår:

(a) Høj konfiguration:

- Denne støtte kan kun ydes til fælles solcelleanlæg, der etableres på taget af en bygning eller integreres i en bygning, som ikke er opført alene med henblik på etablering af solpaneler.
- Støttemodtagerne modtager en afregningspris som angivet i nedenstående tabel i i alt 10 år.

³ Alle afregningspriser er angivet i DKK pr. kWh.

⁴ Bl. a. bølgekraftanlæg, solenergianlæg (uden solceller), biogasanlæg og sterlingmotorer, i det omfang disse er baseret på vedvarende brændstoffer eller vedvarende energi, men ikke husholdningsvindmøller, idet støtte hertil efterfølgende er bragt ind under den ordning, der blev anmeldt som sag SA.37122 (2013/N). De danske myndigheder har bekræftet, at bæredygtighedskriterierne, jf. punkt 19, nr. 9, og fodnote 24 i Retningslinjerne for statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi 2014-2020, vil være opfyldt ved enhver støtte til flydende biobrændsler, der ydes under denne ordning.

⁵ Det omfatter også her bl. a. bølgekraftanlæg, solenergianlæg (uden solceller), biogasanlæg, brændselsceller, sterlingmotorer.

⁶ Det svarer til støtten under den foregående ordning N 602/2004. Se punkt (5).

Tilslutningsår	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Afregningspris	1,45	1,28	1,11	0,94	0,77	0,60

(b) Mellemkonfiguration:

- Denne konfiguration kan gælde for solcelleanlæg etableret på et tag eller integreret i en bygning, solcelleanlæg i husholdninger med en nominel kapacitet på ikke over 6 kW og små VE-anlæg med en nominel kapacitet på ikke over 6 kW.
- De modtager en afregningspris i i alt 10 år, der aftrappes således:

Tilslutningsår	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Afregningspris	1,30	1,16	1,02	0,88	0,74	0,60

(c) Lav konfiguration:

- Der kan ydes støtte til fælles solcelleanlæg, der hverken er etableret på taget af en bygning eller integreret i en bygning.
- Støtten ydes i form af en afregningspris i 10 år som angivet i følgende tabel:

Tilslutningsår	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Afregningspris	0,90	0,84	0,78	0,72	0,66	0,60

(d) Standardkonfiguration:

- Til alle andre solcelleanlæg end de i litra a), b) og c) nævnte ydes støtten efter standardkonfigurationen. Det samme gælder for VE-anlæg af væsentlig betydning for den fremtidige udbredelse af VE-elektricitet med en nominel kapacitet på over 6 kW.
- Støtten består i en afregningspris på 60 øre pr. kWh i de første 10 år og derefter 40 øre pr. kWh i de efterfølgende 10 år.

(e) Pristillægskonfiguration:

- Denne konfiguration gælder for andre VE-anlæg end de under litra b) og d) nævnte.
- Støtten består i et pristillæg på 10 øre pr. kWh i 20 år.

2.2.3 Støtteordningens tredje fase

- (18) Den tredje fase i støtteordningen omfatter alle anlæg, der blev (eller vil blive) nettilsluttet fra og med 11. juni 2013.
- (19) I denne tredje fase vil der være en basisstøtteordning for solcelleanlæg baseret på standardkonfigurationen, dvs. med en afregningspris på 60 øre pr. kWh i de første ti år efter nettilslutningen og på 40 øre pr. kWh i de efterfølgende ti år. Ordningen er åben for alle solcelleanlæg, som ikke modtager støtte under den årlige puljeordning, der beskrives nedenfor i punkt (20).
- (20) Derudover vil der være en årlig puljeordning for visse solcelleanlæg, der tager sigte på at finansiere en udbygning af solenergiproduktionskapaciteten med 20 MW om året i 5 fra 2013 (dvs. en samlet udbygning på 100 MW). Inden for puljeordningens rammer vil nogle kategorier af solcelleanlæg kunne modtage forhøjet støtte. Adgang hertil vil blive

givet efter "først til mølle"-princippet. Alle anlæg, som ikke får adgang til puljeordningen, vil kunne modtage støtte efter basisstøtteordningen.

(a) Høj konfiguration:

- Støtten kan ydes til fælles solcelleanlæg etableret på taget af en bygning eller integreret i en bygning, der ikke er opført alene med henblik på etablering af solpaneler.
- Støttemodtagerne får en afregningspris som anført i nedenstående tabel i i alt 10 år.

Tilslutningsår	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Afregningspris	1,45	1,28	1,11	0,94	0,77	0,60

(b) Mellemkonfiguration:

- Der kan ydes støtte til solcelleanlæg i husholdninger tilsluttet ejerens eget energiforbrugsanlæg og med en nominel kapacitet på ikke over 6 kW
- Støtten ydes i form af en afregningspris i 10 år efter følgende tabel:

Tilslutningsår	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Afregningspris	1,30	1,16	1,12	0,88	0,74	0,60

(c) Lav konfiguration:

- Der kan ydes støtte til fælles solcelleanlæg, der hverken er etableret på taget af en bygning eller integreret i en bygning.
- Støtten ydes i form af en afregningspris i 10 år efter følgende tabel:

Tilslutningsår	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Afregningspris	0,90	0,84	0,78	0,72	0,66	0,60

(21) Eftersom den årlige puljeordning kun vil omfatte solcelleanlæg, vil der blive ydet støtte til alle andre VE-teknologier på samme måde som i første og anden fase:

(a) Mellemkonfiguration:

- Denne konfiguration gælder for små VE-anlæg med en nominel kapacitet på ikke over 6 kW.
- De modtager en afregningspris i i alt 10 år, der aftrappes således:

Tilslutningsår	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Afregningspris	1,30	1,16	1,02	0,88	0,74	0,60

(b) Standardkonfiguration:

- Denne konfiguration er åben for VE-anlæg "af væsentlig betydning for den fremtidige udbredelse af VE-elektricitet" med en nominel kapacitet på over 6 kW.
- De vil modtage en afregningspris på 60 øre pr. kWh i de første 10 år og derefter 40 øre pr. kWh i de efterfølgende 10 år, altså en samlet varighed på 20 år.

(c) Pristillægsconfiguration:

- Denne konfiguration er åben for andre VE-anlæg end de i litra a) og b) nævnte.
- Støtten består i et pristillæg på 10 øre pr. kWh i 20 år.

2.3 Omkostningsberegninger for de forskellige kategorier af støttemodtagere

- (22) Danmark har oplyst, at den relevante markedspris er spotprisen på Nordpool. Den gennemsnitlige markedspris lå lige under 30 øre pr. kWh i 2012. I løbet af perioden 2013-2022 forventes Nordpool-markedsprisen at stige til en årlig gennemsnitspris på 36 øre pr. kWh.
- (23) Danmark har fremlagt detaljerede omkostnings- og støtteberegninger for de forskellige anlægstyper. Nedenstående tabel opsummerer produktionsomkostningerne (kolonne 2), forskellen mellem produktionsomkostningerne og markedsprisen på elektricitet (kolonne 3), og støtten under de forskellige støttekonfigurationer (kolonne 4 og 5). Alle tal er beregnet til nutidsværdi⁷ og er årlige gennemsnitsbeløb i DKK pr. kWh. I produktionsomkostningerne er indregnet en kapitalforrentning på 10 %.

1	2	3	4	5
Støttemodtagerkategori, punkt	Prod. omk.	Omk. forskel	Støttekonfig.	Støtte
<i>Støttemodtagere med samme støtte i alle faserne</i>				
Små VE-anlæg ≤ 6 kW, (16)(b)			Mellem	
– Biogasanlæg	2,70	2,35		1,22
– Bølgekraftanlæg	3,88	3,52		0,82
– Brændselscelle	3,32	2,96		1,30
– Sterlingmotor	3,20	2,84		1,30
Store VE-anlæg > 400 kW, (16)(c)	1,74	1,38	Standard	0,19
VE-anlæg "af væsentlig betydning" > 6 kW, (16)(c)			Standard	
– Bølgekraftanlæg	1,59	1,23		0,19
– Brændselscelle	2,45	2,09		0,19
Andre VE-anlæg, (16)(d)			Pristillæg	
– Rapsoliemotor	2,37	2,01		0,09
<i>Støttemodtagere i første fase</i>				
Fælles solcelleanlæg, (16)(a)			Høj	
– Store anlæg	1,69	1,33		0,95
– Mindre anlæg, nettoafregning	2,18	1,82		1,02
Solcelleanlæg ≤ 400 kW, (16)(b)			Mellem	
– Store anlæg	1,69	1,33		0,82
– Mindre anlæg, nettoafregning	2,18	1,82		1,42
– Solcelleanlæg i husholdninger	2,57	2,21		0,82
– Solcelleanlæg i husholdninger,	2,57	2,21		1,14

⁷ Danmark har anvendt en kalkulationsrente på 1,85% svarende til den af Kommissionen offentliggjorte: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html (for Danmark pr. 13.2.2013).

nettoafregning				
<i>Støttemodtagere i anden fase</i>				
Fælles solcelleanlæg på tag eller integreret i bygning, (17)(a)			Høj	
– Store anlæg	1,69	1,33		0,95
– Mindre anlæg, nettoafregning	2,18	1,82		1,02
Solcelleanlæg på tag eller integreret i bygning, (17)(b)			Mellem	
– Store anlæg	1,69	1,33		0,82
– Mindre anlæg, nettoafregning	2,18	1,82		1,42
– Solcelleanlæg i husholdninger, (17)(b)	2,57	2,21	Mellem	0,82
– Med nettoafregning	2,57	2,21		1,14
Fælles solcelleanlæg, hverken på tag eller integreret, (17)(c)			Lav	
– Store anlæg	1,69	1,33		0,46
– Mindre anlæg, nettoafregning	2,18	1,82		0,57
Andre solcelleanlæg, (17)(d)			Standard	
– Store anlæg	1,69	1,33		0,19
– Mindre anlæg, nettoafregning	2,18	1,82		1,26
<i>Støttemodtagere i tredje fase</i>				
<i>Basisstøtteordning</i>				
Solcelleanlæg under basisstøtteordningen, (19)			Standard	
– Store anlæg	1,69	1,33		0,19
– Mindre anlæg, nettoafregning	2,18	1,82		1,26
<i>Årlig puljeordning</i>				
Fælles solcelleanlæg på tag eller integreret i bygning, (20)(a)			Høj	
– Store anlæg	1,69	1,33		0,95
– Mindre anlæg, nettoafregning	2,18	1,82		1,02
– Solcelleanlæg i husholdninger til eget forbrug ≤ 6 kW, (20)(b)	2,57	2,21	Mellem	0,82
– Med nettoafregning	2,57	2,21		1,14
Fælles solcelleanlæg hverken på tag eller integreret, (20)(c)			Lav	
– Store anlæg	1,69	1,33		0,46
– Mindre anlæg, nettoafregning	2,18	1,82		0,57

- (24) Ifølge de danske myndigheder kan der ikke ydes nogen investeringsstøtte til de anlæg, der modtager støtte under den anmeldte støtteordning. Desuden har de danske myndigheder oplyst, at et anlægs levetid typisk er på 20 år, uanset hvilken anlægstype eller teknologi der er tale om.
- (25) Danmark har givet tilsagn om ikke at yde nogen støtte til nye anlæg med en kapacitet på 500 kW eller derover efter 31. december 2015. Danmark har desuden givet tilsagn om at gøre ordningen tidsbegrænset til 31. december 2016, da der på nuværende tidspunkt ikke er klarhed over, hvordan ordningen vil kunne finansieres efter den dato. Endvidere har Danmark bekræftet, at produktionsomkostningerne vil blive vurderet og opdateret

mindst en gang om året, og at ansøgningsproceduren vil blive ændret, således at den bringes i overensstemmelse med punkt 49 til 52 i EU-retningslinjerne. Endelig har Danmark forsikret,

- at der i forbindelse med eksisterende VE-anlæg, der anvender flydende biobrændsler og er sat i drift før 31. december 2013, kun vil kunne ydes driftsstøtte til fødevarebaserede biobrændstoffer og flydende biobrændsler indtil 2020
- at der for nye anlæg i drift fra og med 31. december 2013 ikke vil blive ydet nogen driftsstøtte til fødevarebaserede biobrændstoffer og flydende biobrændsler.

- (26) Danmark har givet tilsagn om at åbne de VE-pilotudbud, der skal afholdes i 2015 og 2016, op for producenter etableret i andre lande inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde ("EØS") med op til 6 % af den udbudte kapacitet eller op til 2,4 MW i denne toårsperiode (det største af de to tal skal finde anvendelse). Denne adgang vil være betinget af indgåelse af gensidige samarbejdsaftaler⁸ med de pågældende EØS-stater og af, at fysisk import kan finde sted⁹.

3. Vurdering

3.1 Statsstøtte

- (27) I traktatens artikel 107, stk. 1, defineres statsstøtte som "støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner [...], i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne".
- (28) Solcelle- og VE-anlæg, der er støtteberettigede under denne ordning, vil modtage finansiel støtte fra den danske stat og dermed opnå en selektiv økonomisk fordel betalt med statsmidler. I betragtning af integrationen af det indre marked for elektricitet vil enhver statsstøtte til el- og gasproducenter kunne få indvirkning på samhandelen på tværs af grænserne og på konkurrencen på gas- og elmarkederne. Den anmeldte ordning udgør derfor statsstøtte¹⁰.

3.2 Lovlighed

- (29) Danmark har anmeldt støtteordningen til Kommissionen og forsikret, at ordningen først vil blive iværksat efter Kommissionens godkendelse. Danmark har følgelig opfyldt sine forpligtelser efter traktatens artikel 108, stk. 3.

⁸ Artikel 5 til 8 og artikel 11 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder og om ændring og senere ophævelse af direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF, EUT L 140 af 5.6.2009, s. 16 ("VE-direktivet").

⁹ De danske myndigheder har tilkendegivet, at der ikke vil blive krævet dokumentation for fysisk import for lande, hvor den ikke kan dokumenteres.

¹⁰ Se statsstøttesag N 354/2008 – Danmark, Pristillæg for elektricitet fra nye vindmøller, nr. 32-41 (EUT C 143 af 24.6.2009, s. 6) og SA.35485 (2013/N) – Danmark, Støtte til alle former for biogasanvendelser A, nr. 26-27 (endnu ikke offentliggjort).

3.3 Forenelighed med det indre marked

- (30) Kommissionen har vurderet den anmeldte ordning på grundlag af retningslinjerne for statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi 2014–2020¹¹ ("retningslinjerne"), i særdeleshed afsnit 3.1 og 3.2 i disse retningslinjer.

3.3.1 Bidrag til et mål af fælles interesse

- (31) I henhold til punkt 31 i retningslinjerne skal medlemsstaten præcist fastlægge det tilstræbte mål og redegøre for ordningens forventede bidrag til at opnå dette mål. De danske myndigheder har anført, at den anmeldte ordning har til formål at fremme investeringer i vedvarende energi overalt i samfundet og derigennem bidrage til en samlet udbygning af solenergi på 800 MW frem til 2020. Ordningen er derfor rettet mod det mål af fælles interesse, der består i fremme af anvendelsen af vedvarende energi.

3.3.2 Behov for statslig indgriben

- (32) Som udgangspunkt skal medlemsstaten påvise, at støtten er nødvendig for at afhjælpe et markedssvigt, der ikke tackles (punkt 37 i retningslinjerne). Kommissionen formoder dog, at der stadigvæk findes et markedssvigt inden for vedvarende energi (punkt 115). Oplysningerne fra Danmark, bl. a. om produktionsomkostningerne ved grøn elektricitet og de nuværende priser på elmarkedet, bekræfter, at der under de nuværende markedsforhold ikke er sandsynlighed for, at der vil blive investeret i VE-anlæg uden støtte.

3.3.3 Støttens hensigtsmæssighed og proportionalitet og undgåelse af uberettigede negative virkninger

- (33) Ifølge punkt 116 i retningslinjerne vil Kommissionen anse statsstøtte for at være hensigtsmæssig, når følgende betingelser (punkt 34 til 37 nedenfor) er opfyldt. Støtten antages i så fald også for kun at have begrænsede negative virkninger.
- (34) For alle ordninger, der træder i kraft fra og med 1. januar 2016, vil driftsstøtte til producenter af VE-elektricitet blive betragtet som forenelig med det indre marked, når følgende betingelser er opfyldt (punkt 124 i retningslinjerne):
- (a) støtten ydes som et tillæg til den markedspris, hvortil producenterne afsætter deres elektricitet direkte på markedet
 - (b) støttemodtagerne er underlagt standardansvar for balancering, medmindre der ikke findes konkurrenceprægede interdaymarkeder for balancering, og
 - (c) der er truffet foranstaltninger til at sikre, at producenterne ikke tilskyndes til at producere elektricitet til negative priser.

¹¹ EUT C 200 af 28.6.2014, s. 1.

- (35) Betingelserne i punkt (34) (a) til (c) ovenfor gælder imidlertid ikke for støtte til anlæg med en installeret elkapacitet på under 500 kW (punkt 125 i retningslinjerne) eller demonstrationsprojekter.
- (36) Desuden skal støtten ydes efter en ægte, konkurrencepræget udbudsprocedure baseret på klare, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier (punkt 126 i retningslinjerne), dog med følgende modifikationer:
- (a) Kravet om et udbud er først obligatorisk fra og med 1. januar 2017 og gælder kun for nye anlæg. I en overgangsperiode, der dækker 2015 og 2016, er det kun 5 % af den planlagte nye elkapacitet fra vedvarende energikilder, der er underlagt dette krav om udbud (punkt 126).
 - (b) Udbud er ikke obligatorisk, når medlemsstaten kan påvise, at en udbudsproces ville have en af de i punkt 126 (a) til (c) nævnte mangler.
 - (c) Der kan ydes støtte uden afholdelse af et udbud til anlæg med en installeret elektricitetskapacitet på under 1 MW og til demonstrationsprojekter (punkt 127).
- (37) Hvis der ikke gennemføres et udbud, skal følgende betingelser være opfyldt (punkt 128 og 131 i retningslinjerne):
- (a) Støtten pr. energienhed må ikke overstige forskellen mellem de samlede normaliserede omkostninger til energiproduktion ("levelised costs of producing energy" - LCOE) ved hjælp af den pågældende teknologi og markedsprisen på den pågældende energiform.
 - (b) LCOE kan også omfatte normal kapitalforrentning. Investeringsstøtte skal fratrækkes det samlede investeringsbeløb ved beregningen af LCOE.
 - (c) Produktionsomkostningerne skal ajourføres regelmæssigt og mindst en gang om året.
 - (d) Der kan kun ydes støtte, indtil anlægget er fuldt afskrevet i overensstemmelse med de almindelige regnskabsregler, således at det undgås, at driftsstøtte baseret på LCOE overstiger afskrivningen af investeringen.
- (38) Den danske ordning opfylder disse betingelser:
- (39) For det første ser det ud til, at størsteparten af støtten vil gå til solcelle- og VE-anlæg i husholdninger med en kapacitet på 6 kW eller derunder eller til større solcelleanlæg på ikke over 400 kW. For disse anlæg finder kriterierne i punkt (34) ovenfor ikke anvendelse, og støttemodtagerne behøver heller ikke at blive udvalgt gennem udbud. Støtten skal alene opfylde de betingelser, der er nævnt ovenfor i punkt (37).
- (40) I den forbindelse har Danmark fremlagt beregninger af omkostninger og støtteniveauer for de forskellige solcelle- og VE-anlæg, som indgår i ordningens tre faser. Selv om støtteniveauerne kan variere afhængigt af fase og anlægstype (der er faktisk fem forskellige konfigurationer), fremgår det af beregningerne, at i alle faserne og under alle konfigurationerne vil ethvert anlægs gennemsnitlige produktionsomkostninger overstige

summen af de fordele, det kan opnå (som består af statsstøtten, markedsprisen og fordelene ved eget forbrug af den producerede grønne elektricitet). Som det fremgår af tabellen i punkt (23) ovenfor, vil den andel af produktionsomkostningerne, som ikke dækkes ved salg til markedspris (kolonne 3), altid være større end støtten, også selv om man medregner fordelene ved nettoafregningen af eget forbrug. Støtten vil derfor ikke overstige forskellen mellem produktionsomkostningerne og den relevante markedspris.

- (41) Alle beregninger er baseret på en kapitalforrentning på 10 %, hvilket kan anses for at være et normalt forrentningskrav¹². De danske myndigheder har bekræftet, at der ikke vil kunne ydes nogen investeringsstøtte til anlæg, der modtager støtte under den anmeldte ordning. De har også forsikret, at produktionsomkostningerne vil blive opdateret mindst hvert år, og at støtteniveauet om fornødent vil blive justeret.
- (42) I betragtning af, at anlæggenes levetid typisk er 20 år, at der under alle konfigurationerne ydes støtte i højst 20 år efter nettilslutning (og i mange tilfælde kun i 10 år), og at støtteniveauerne ikke dækker hele forskellen mellem produktionsomkostningerne og den relevante markedspris, har Kommissionen endvidere konkluderet, at der ikke vil blive ydet støtte efter det tidspunkt, hvor støttemodtagerens anlæg er afskrevet.
- (43) Ifølge de danske myndigheder er der ikke sandsynlighed for, at anlæg med en kapacitet på over 400 kW vil modtage støtte, da selve udformningen af den anmeldte ordning forventes at begrænse størrelsen af støtteberettigede anlæg. Det kan dog ikke udelukkes, at nogle større anlæg med en kapacitet på også over 1 MW vil modtage støtte. De danske myndigheder har derfor givet tilsagn om at ændre ordningen på en sådan måde, at der ikke ydes nogen støtte til nye anlæg med en kapacitet på 500 kW eller derover efter 31. december 2015.
- (44) For så vidt angår brugen af biobrændsler og flydende biobrændstoffer stemmer ordningen endelig overens med punkt 113 i retningslinjerne.
- (45) Eftersom de danske myndigheder har forsikret, at ordningen på dette stadium ikke vil være ved efter 1. januar 2017, er de betingelser, der blev anført ovenfor i punkt (34) til (37), som helhed opfyldt.

3.3.4 Tilskyndelsesvirkning

- (46) Ifølge punkt 49 i retningslinjerne skal medlemsstaten godtgøre, at støtten vil tilskynde støttemodtagerne til at ændre adfærd i retning af det mål af fælles interesse, der forfølges. Kommissionen finder i særdeleshed, at støtte ikke har nogen tilskyndelsesvirkning for støttemodtageren, hvis arbejdet på projektet allerede er påbegyndt, før støttemodtageren indgiver sin ansøgning til de nationale myndigheder (punkt 50 i retningslinjerne). Desuden skal medlemsstaterne indføre et standardansøgningsskema, der opfylder kravene i punkt 51 i retningslinjerne, og sikre, at den støtteydende myndigheds behandling af støtteansøgninger foregår i overensstemmelse med bestemmelserne i punkt 52 i retningslinjerne.

¹² Jf. sag SA.35485 2012/N, Støtte til alle former for biogasanvendelse – A, punkt 36.

- (47) Det bemærkes allerførst, at der for alle de anlæg, ordningen omfatter, er en forskel mellem omkostningerne ved at producere VE-elektricitet og de fordele, disse anlæg vil opnå både via salg af elektricitet til markedspris og gennem besparelser på grund af nettoafregningen. Uden støtten vil anlæggene ikke kunne tjene deres omkostninger ind, og der ville ikke blive investeret i dem. Med støtten dækkes en del af anlæggenes omkostningsgab.
- (48) Hvad angår 20 MW-puljeordningen med et forhøjet pristillæg for nogle solcelleanlæg (i støtteordningens tredje fase), hæfter Kommissionen sig ved, at aftalen om købet af anlægget skal være betinget af, at der faktisk opnås tilsagn om et højere tillæg. For støttemodtagere under denne særlige konfiguration kan der derfor ikke forventes at blive foretaget nogen bindende investeringer før godkendelsen af støtteansøgningen.
- (49) De danske myndigheder har desuden givet tilsagn om at indføre en ny ansøgningsprocedure for at efterleve bestemmelserne i punkt 50 til 52 i retningslinjerne, som trådte i kraft den 1. juli 2014, efter anmeldelsen af ordningen. Støtteansøgerne vil skulle anvende en ansøgningsformular indeholdende de oplysninger, der er anført i retningslinjerne, specielt om støttebeløb og det kontrafaktiske scenarie uden støtten. De administrative procedurer vil desuden blive tilpasset, så det sikres, at den kontrol af det kontrafaktiske scenarie, der er nævnt i retningslinjerne, bliver foretaget.

3.3.5 *Konklusion angående støttens forenelighed*

- (50) Kommissionen finder derfor, at støtten er forenelig med kriterierne i EU's retningslinjer for statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi fra 2014.

3.4 **Overholdelse af andre traktatbestemmelser**

- (51) I overensstemmelse med punkt 29 i retningslinjerne og i betragtning af, at bidraget til udligningsordningen har til formål at finansiere støtten til grøn elektricitet, har Kommissionens desuden undersøgt, om bestemmelserne i traktatens artikel 30 og 110 er overholdt.
- (52) Ifølge retspraksis kan en afgift, som rammer indenlandske og importerede varer efter samme kriterier, ikke desto mindre være i strid med traktaten, når afgiftsprovenuet er bestemt til at betale aktiviteter, der i særlig grad er til fordel for indenlandske, afgiftsbelagte varer. Hvis fordelene for disse varer fuldt ud opvejer den afgift, de er pålagt, har afgiften kun virkninger for importerede varer og udgør derfor en afgift med tilsvarende virkning i strid med traktatens artikel 30. Og hvis fordelene kun opvejer en del af den byrde, der er pålagt de indenlandske varer, er afgiften en diskriminerende intern afgift i relation til traktatens artikel 110 og i strid med denne traktatbestemmelse med hensyn til den del af dens beløb, der anvendes til at udligne den byrde, som indenlandske varer er belagt med¹³.

¹³ Forenede sager C-128/03 og C-129/03, *AEM*, EU:C:2005:224, præmis 44-47; sag C-206/06, *Essent*, EU:C:2008:413, præmis 42.

- (53) Hvis der til indenlandsk elproduktion ydes støtte, der finansieres via en afgift af alt forbrug af elektricitet (også af importeret elektricitet), er der risiko for, at finansieringsmåden, der lægger en byrde på importeret elektricitet, som ikke nyder godt af denne finansiering, kan medføre en forskelsbehandling af importeret VE-elektricitet og dermed være i strid med traktatens artikel 30 og/eller 110¹⁴.
- (54) Den anmeldte støtteordning vil blive finansieret af en PSO-tarif, som betales af elforbrugerne. Tariffen opkræves af elforbruget og vil derfor også kunne opkræves af elektricitet importeret fra andre EØS-lande. Kommissionen er derfor betænkelig ved, at finansieringsmåden vil kunne medføre forskelsbehandling af import som omhandlet i traktatens artikel 30 og 110.
- (55) Danmark har gjort gældende, at finansieringen af støtteordningen ikke kan anses for at udgøre en integrerende del af ordningen og derfor ikke udgør en tilsidesættelse af traktatens artikel 30 og 110. Danmark peger i den forbindelse på, at PSO-tariffen dækker omkostningerne ved en række forskellige aktiviteter, bl. a. med henblik på øget forsyningssikkerhed. Indtægterne af PSO-tariffen går derfor ikke nødvendigvis til finansiering af støtten til vedvarende energi. Kommissionen bemærker imidlertid,
- at den anmeldte ordning finansieres med en afgift pålagt elektricitet, der forbruges i Danmark, både indenlandsk og importeret elektricitet¹⁵
 - at afgiften beregnes af forbruget af elektricitet (og dermed er pålagt selve varen)¹⁶
 - at den støtteordning, som afgiften finansierer, kun er åben for indenlandske elektricitetsproducenter.
- (56) Når en medlemsstat finansierer støtte til indenlandske producenter gennem en afgift, der opkræves af såvel importerede som indenlandske produkter, kan afgiften have den virkning, at den yderligere forøger den fordrejning på produktmarkedet, som støtten som sådan forårsager. I den henseende behøver afgiften ikke nødvendigvis udelukkende at finansiere støtten, eftersom den yderligere fordrejende virkning kan være til stede, når blot en betydelig del af afgiftsprovenuet anvendes til at finansiere støtten.

¹⁴ Sag 47/69, *Frankrig mod Kommissionen*, EU:C:1970:60, præmis 20. Se også sag SA.38632 (2014/N) *Tyskland – EEG 2014 – Reform af loven om vedvarende energi* (endnu ikke offentliggjort i EUT).

¹⁵ Elektricitet er en vare i traktatens forstand. Se sag C-393/92 *Almelo*, EU:C:1994:171, præmis 28, sag C-158/94, *Kommissionen mod Italien*, EU:C:1997:500, præmis 17, og sag C-206/06, *Essent Netwerk Noord*, EU:C:2008:413, præmis 43.

¹⁶ Sag C-206/06, *Essent Netwerk Noord*, EU:C:2008:413, præmis 44.

- (57) For at afhjælpe denne potentielle forskelsbehandling har Danmark imidlertid givet tilsagn om at åbne op for de VE-pilotudbud, der skal gennemføres i 2015 og 2016, for producenter fra andre EØS-lande, med op til 6 % af den udbudte kapacitet eller op til 2,4 MW i denne toårige periode (det største af de to tal skal gælde)¹⁷. Denne procentandel er fastlagt på grundlag af Danmarks samlede import af grøn elektricitet fra nabolandene (Norge, Sverige og Tyskland) divideret med den samlede elektricitetsforsyning i Danmark og ganget med den årligt nyinstallerede kapacitet til grøn elektricitet. Importen af grøn elektricitet er beregnet som den gennemsnitlige andel, som import (nærmere betegnet import, der ikke er til transit, men til forbrug i Danmark) fra hvert af nabolandene tegner sig for, ganget med vedvarende energikilders andel af den samlede elproduktion i hvert af landene. Den valgte formel afspejler Danmarks stilling som transitland for elektricitet fra Skandinavien ved kun at tage hensyn til den del af elimporten, der rent faktisk forbruges i Danmark (eftersom det kun er denne del, der er underlagt PSO-tariffen).
- (58) Andre EØS-producenters adgang til udbuddene kan være betinget af, at der er indgået samarbejdsaftaler. Denne betingelse stemmer overens med bestemmelserne i punkt 122 i retningslinjerne og bestemmelserne i VE-direktivet, hvorefter medlemsstaterne kan etablere samarbejdsmechanismer (artikel 6 til 11).
- (59) Adgangen til at deltage i udbuddene er desuden betinget af dokumentation for, at der rent faktisk vil foregå fysisk import af elektricitet fra vedvarende energikilder (i det omfang, hvor det er muligt at dokumentere). Denne betingelse stemmer overens med traktatens artikel 30 og 110, da der uden en import slet ikke ville opstå nogen forskelsbehandling i artikel 30's og 110's forstand. Danmark er desuden nødt til at sikre, at elektriciteten rent faktisk leveres til Danmark.
- (60) Da denne åbning af udbuddene over for andre EØS-producenter eliminerer risikoen for forskelsbehandling af producenter af grøn elektricitet i andre medlemsstater, stemmer ordningens finansiering via PSO-tariffen overens med traktatens artikel 30 og 110 under ordningens varighed, dvs. indtil den 31. december 2016. Støtte tildelt før denne dato kan i princippet også udbetales efter den 31. december 2016, hvis der er sikkerhed for, at artikel 30 og 110 er overholdt.

¹⁷ Ifølge punkt 126 i retningslinjerne skal de udbud, der afholdes i 2015 og 2016, dække mindst 5 % af den planlagte nye elektricitetskapacitet fra vedvarende energikilder (pilotudbud). Størrelsen af pilotudbuddet i Danmark ventes for øjeblikket at blive på 20 MW. Danmark har imidlertid oplyst, at for at tiltrække udenlandske investorer vil den del af den udbudte kapacitet, som disse investorer vil kunne byde på, rent faktisk blive på i alt op til 2,4 MW.

4. Konklusion

Kommissionen har følgelig besluttet ikke at modsætte sig støtten, da den er forenelig med det indre marked efter traktatens artikel 107, stk. 3, litra c).

Hvis dette brev indeholder fortrolige oplysninger, som ikke må videregives til tredjemand, bedes De senest 15 arbejdsdage efter modtagelsen underrette Kommissionen herom. Har Kommissionen ikke inden udløbet af denne frist modtaget en begrundet anmodning om fortrolig behandling, vil den gå ud fra, at De er indforstået i, at disse oplysninger videregives til tredjemand, og at brevets fulde ordlyd offentliggøres på det autentiske sprog på:

<http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm>

En begrundet anmodning sendes med brev eller pr. fax til:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Greffe
1049 Bruxelles
BELGIEN
Fax: +32 2 29 61242

Med venlig hilsen,
På Kommissionens vegne

Joaquín ALMUNIA
Næstformand